

دوره‌ی متوسطی دوم

(پایه‌ی دهم انسانی)

۹۸ آبان ماه ۹۸

صفحه‌ی	مواد امتحانی	ردیف
۳	فارسی و نگارش (۱)	۱
۴	عربی زبان قرآن (۱)	۲
۵	عربی زبان قرآن (۱) (شاهد، گواه)	۳
۶	دین و زندگی (۱)	۴
۷	زبان انگلیسی (۱)	۵
۸	ریاضی و آمار (۱)	۶
۹	اقتصاد	۷
۱۰	علوم و فنون ادبی (۱)	۸
۱۱	تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	۹
۱۲	تاریخ (۱) ایران و جهان باستان (شاهد، گواه)	۱۰
۱۳	جغرافیای ایران	۱۱
۱۴	جامعه‌شناسی (۱)	۱۲
۱۴	منطق	۱۳

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطين پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فارسی و نگارش (۱)

۱-

معنای صحیح واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند:

گزینه «۱»: تازی: عرب (زبان تازی: زبان عربی)

گزینه «۲»: مکاری: کرایه دهندهٔ اسب، الاغ و مانند آن‌ها؛ چاروادار / مغربی: مربوط به مغرب (کشورهای شمالی آفریقا جز مصر؛ امروزه مراکش، کشوری در شمال غربی قارهٔ آفریقا)، در مورد طلا مجازاً به معنی «مرغوب» به کار رفته است.

گزینه «۳»: وصلت: پیوند، پیوستگی

گزینه «۴»: جبار: مسلط، یکی از صفات خداوند تعالی است.

(واژه، صفحه‌های ۴۷، ۵۰، ۵۲، ۵۹، ۶۰ و ۶۳ کتاب درسی و واژه‌نامه)

۲-

(صالح اصفهانی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژه «نمک» در مصراع دوم به معنای رطوبت اندک است. (نم + ک)

گزینه «۲»: واژه «شهرک» به معنای شهر کوچک است. (شهر + ک)

گزینه «۳»: واژه «طفلك» به معنای طفل کوچک است. (طفل + ک)

گزینه «۴»: «ک» در واژه «مشتربک» جزئی از خود کلمه می‌باشد.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۶۲ کتاب درسی)

۳-

(امیرحسین هیرری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نیابید و بلائید

گزینه «۳»: بردارم و برشمارم

گزینه «۴»: موافق و صادق

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۳ کتاب درسی)

۴-

(امیرحسین هیرری)

دام زلف: اضافهٔ تشبیهی / مخاطب قرار دادن باد صبا: تشخیص و استعارهٔ مکنیه.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سرو روان: استعاره از معشوق / تشبیه: ندارد

گزینه «۲»: برگ گل: استعاره از معشوق - بلبل: استعاره از عاشق / تشبیه: ندارد

گزینه «۳»: سیل اشک: اضافهٔ تشبیهی / استعاره: ندارد

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۶۲ کتاب درسی)

۵-

(حسین پرهیزگار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سفرنامه» طنز نیست و در این نوشته، ناصر خسرو بخشی از رخدادهای سفر خویش را با ذکر زمان و مکان و شرح جزئیات و توصیف حالات اشخاص، بیان کرده است.

گزینه «۲»: «کلاس نقاشی» نوعی خاطره‌نگاری است.

گزینه «۴»: «اسرار التوحید» بیان حس و حال محمدبن منور و نوعی زندگی‌نامه است.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌های ۵۰ و ۵۸ کتاب درسی)

۶-

(حسین پرهیزگار)

صورت صحیح کلمات نادرست:

گزینه «۱»: قرض

گزینه «۲»: بر پای خاسته بودند

گزینه «۴»: آفت

(املا، صفحه‌های ۵۲، ۵۹ و ۶۰ کتاب درسی)

۷-

(فاطمه فوقانی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سال‌ها مادر، من را به ناز پرورید، ولی از نهال نوبر من بهره‌ای نبرد.

مفعول مضاف‌الیه

گزینه «۲»: آن‌گونه گناهکار نیستیم که من را به دشمن بسیاری، اگر قرار است من را

مفعول اسنادی مفعول

عذاب کنی، خودت این کار را انجام ده.

گزینه «۳»: از مردم زندگانی می‌گیری، به این سبب زندگی تو دراز است.

مضاف‌الیه

گزینه «۴»: تا در این مرحلهٔ پرخطر از دل پاک تو گوهر پاک بیرون بیاید.

مضاف‌الیه

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۴۸ کتاب درسی)

۸-

(صالح اصفهانی)

مفهوم ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» این است که ظاهر آدمی اهمیت چندانی ندارد،

بلکه باطن اوست که اهمیت دارد، اما بیت گزینه «۱» بیان می‌کند که معشوق هم از نظر

ظاهر و هم باطن، زیباست.

(مفهوم، صفحه ۶۰ کتاب درسی)

۹-

(حسین پرهیزگار)

مفهوم بیت صورت سؤال این است که نامحرم پی به اسرار نمی‌برد. گزینه «۳» نیز به

این مفهوم اشاره دارد که اسرار سخن را فقط به صاحب‌دلان که محرمند، باید گفت، اما

مفهوم ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» این است که محرم اسرار وجود ندارد.

(مفهوم، صفحه ۳۹ کتاب درسی)

۱۰-

(عبدالحمید رزاقی)

مفهوم عبارت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» این است که خداوند

برای توکل‌کننده کافی است، اما بیت گزینه «۴» به تسلیم مطلق بودن عاشق در برابر

پروردگار اشاره دارد.

(مفهوم، صفحه ۳۹ کتاب درسی)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۱-

(ولی‌الله نوروزی، ترجمه، صفحه‌ی ۲۴ و ۲۵)

«قد حَدَّثْتُ»: پدید آمده است / «ظاهرة»: پدیده / «مطر السَّمَك»: باران ماهی / «مع»: به همراه / «نزل الأمطار»: بارش باران‌ها / «الإعصار»: گردباد / «فی آیام الشتاء»: در روزهای زمستان

۱۲-

(ولی‌الله نوروزی، ترجمه، صفحه ۳۰)

«فَتَشَّ»: بازرسی کرد / «شرطی الجمارک»: پلیس گمرک / «المسافرین»: مسافرها / «أراد»: خواست / «منهم»: از آن‌ها / «أن يجعلوا»: قرار بدهند / «الجوازات»: گذرنامه‌ها / «فی أیدیهم»: در دست‌های خود، در دستانشان

۱۳-

(مریخ آقاییاری، ترجمه، ترکیبی)

ترجمه صحیح عبارت: «کتاب علمی‌ام را از هم کلاسی‌ام در روز شنبه پس گرفتم.»

۱۴-

(قالدمشیرپناهی، تعریب، صفحه ۲۴ و ۲۵)

«بارش باران»: نُزُولُ السَّمَطْرِ / «در روزهای بهار»: فی آیام الرَّبِيعِ / «منظره زیبایی»: مَنْظَرٌ جَمِیلاً / «ایجاد می‌کند»: يُحَدِّثُ

۱۵-

(قالدمشیرپناهی، لغت، ترکیبی)

در گزینه «۳» آمده است: «کسی که برای پراکندن اختلاف میان صف‌های مسلمانان تلاش می‌کند ← مزدور دشمن» که براساس واقعیت درست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دریایی بزرگ که در جنوب ایران واقع است ← اقیانوس اطلس که چنین چیزی نادرست است.

گزینه «۲»: میوه‌ای که مردم آن را فقط غیر خشک می‌خورند ← زردآلو (نادرست است، چون خشک این میوه را هم می‌خورند).

گزینه «۴»: قطعه‌ای در موبایل که بعد از مدتی استفاده از موبایل، خالی می‌شود ← مسواک (این کلمه نادرست است، این جمله درباره «بَطَّارِیَّة: باتری» است).

ترجمه متن:

کلاغ در همه نقاط جهان زندگی می‌کند و رنگ‌های مختلفی دارد. اکثر مردم کلاغ را به دلیل رنگ سیاهش پرنده شوم به‌شمار می‌آورند. او می‌تواند خودش را در تاریکی شب از جغدی که در شب پرواز می‌کند پنهان کند. او به دفن مردگانش به تنهایی اقدام می‌کند و دادگاه‌هایی دارد و هر جرمی مجازات مخصوصش را دارد. او پرنده‌ای است که زیبایی را دوست دارد و هر چیز زینتی را جمع می‌کند.

۱۶-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، درکمطلب، ترکیبی)

کلاغ مردگانش را با کمک دوستانش دفن می‌کند. (نادرست است).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: رنگ سیاه کلاغ به او کمک می‌کند تا دشمنش او را نبیند.

گزینه «۲»: کلاغ برای ادامه زندگی قوانین خاصی دارد.

گزینه «۳»: رنگ کلاغ فقط سیاه نیست.

۱۷-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، درکمطلب، ترکیبی)

چرا اکثر مردم کلاغ را پرنده شوم به‌شمار می‌آورند؟ به‌سبب رنگ سیاهش

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: به‌سبب رنگ‌های مختلفش

گزینه «۲»: به‌دلیل دفن کردن مردگانش

گزینه «۳»: به‌دلیل زیادی‌اش در جهان

۱۸-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، درکمطلب، ترکیبی)

جغد نمی‌تواند کلاغ را در شب ببیند. (صحیح است).

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: جغد در شب دوست کلاغ است.

گزینه «۳»: کلاغ زیبایی را هرگز دوست ندارد.

گزینه «۴»: کلاغ فقط در مناطق آسیا زندگی می‌کند.

۱۹-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، درکمطلب، ترکیبی)

«يَعْتَبِرُ»: فعل مضارع - مفرد مذکر غائب (للقائِب) - متعدی - ثلاثی مزید از باب «افتعال» و مصدرش «اعتبار» است.

۲۰-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، درکمطلب، ترکیبی)

«الأسود»: اسم، مفرد، مذکر و صفت برای کلمه «لون» است.

عربی زبان قرآن (۱) شاهد «گواه»

۲۱-

(کتاب جامع، ترجمه، صفحه ۳۶)

نماهای مهم در گزینه‌های دیگر:

۲) ای ... / ۳) اهل کتاب ... با یکدیگر ... نکنند / ۴) ... روشی نیکو با هم

مذاکره کنند

۲۲-

(کتاب جامع، ترجمه، ترکیبی)

«أعتقدُ»: اعتقاد دارم / «أَنْ»: که / «النَّاسُ»: مردم / «لا يفوزون»: پیروز نمی‌شوند /

«فی حياتهم»: در زندگی خودشان / «إِلَّا»: جز / «المجدِّين منهم»: تلاش‌گران از میان

آنها (مردم)

۲۳-

(کتاب جامع، مفهوم، صفحه ۳۶)

«هیچ اجباری در دین نیست: تأکیدی بر ...» ← آزادی عقیده است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: احترام به همه ادیان.

گزینه «۳»: همزیستی مسالمت‌آمیز.

گزینه «۴»: دوری از هر تفرقه‌ای.

۲۴-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۳۸ و ۳۹)

«عَلِمَ»: ماضی (لغائب)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «شَجَّعَ»: امر (للمخاطب)

گزینه «۳»: «تَعَايَشُوا»: امر (للمخاطبين) و ماضی (لغائبين)

گزینه «۴»: «أَغْلِقُوا»: امر (للمخاطبين)

۲۵-

(کتاب جامع، لغت و مفهوم، ترکیبی)

ترجمه عبارت: «لباس سفید برای رهایی از حرارت تابستان مناسب‌تر است!»

«الأبيض»: سفید

۲۶-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۲۸)

«استغفروا» در این‌جا فعل امر از باب «استفعال» است، بنابراین عین‌الفعل آن با کسره

می‌آید نه با فتحه (استغفروا).

۲۷-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه‌های ۲۸، ۳۸ و ۳۹)

استلام (از باب إفعال) / استرجاع (از باب استفعال)

در سایر گزینه‌ها:

۱) هر دو از باب إفعال / ۲) هر دو از باب إفعال / ۳) هر دو از باب إفعال

۲۸-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۳۸ و ۳۹)

أخْبِرَ: ماضی للغائب و ضمیر مناسب آن «هو» است.

ضمیر مناسب در گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أَنْتَ (أخْبِرْ): امر للمخاطب)

گزینه «۲»: «نَحْنُ (أخْبِرْنَا): ماضی للمتکلم مع الغیر)

گزینه «۳»: «أَنَا (أخْبِرْ): مضارع للمتکلم وحده)

۲۹-

(کتاب جامع، مکالمه، صفحه ۳۰)

ترجمه‌ی مکالمه:

همراه با همراهانت به سالن فرودگاه برو! به روی چشم!

سایر گزینه‌ها به نحوی احوالپرسی را نشان می‌دهند و طبعاً در جواب چنین فعل امری،

احوالپرسی نمی‌کنیم.

۳۰-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۲۹)

فعل «خاف» متعدی است و «العقاب» مفعول آن است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «سافرت» فعل لازم است.

گزینه «۲»: «بقي» فعل لازم است.

گزینه «۳»: «یتکامل» فعل لازم است.

دین و زندگی (۱)

۳۱-

(مفسر، *فهرنگیان، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۳۱*)

پاسخ درست از دقت در کلام امام حسین (ع): «کدام‌یک از شما کراهت دارد که از زندان به قصر منتقل شود؟» و همچنین: «من مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی‌بینم.» برداشت می‌شود.

۳۲-

(مفسر *آقاصالح، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۳۳*)

کسانی که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند، گاهی برای تسکین خود، در راه‌هایی قدم می‌گذارند که روز به روز بر سرگردانی و یأس آنان می‌افزاید. گروهی که می‌کوشند راه غفلت از مرگ را در پیش گیرند، شیوه‌ی آنان عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت.

۳۳-

(مرتضی مفسنی کبیر، *پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۰ و ۴۲*)

با توجه به آیه شریفه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا حَرْفَ عَلَيْهِمْ وَنَا هُمْ يَحْزَنُونَ» پیامد اعتقاد به خدا و جهان آخرت و انجام عمل صالح، نداشتن ترس و غم است. و مبنای عقیده کافرانی که زندگی را منحصر به زندگی دنیوی می‌پندارند (قالوا ما هی الا حیاتنا الدنیا) در عبارت قرآنی: «و ما لهم بذلک من علم ان هم الا یظنون: البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط ظن و خیال آنان است.» آمده است.

۳۴-

(فرشته کیانی، *آینده روشن، صفحه ۵۵*)

ترجمه آیه ۱۱۵ سوره مؤمنون: «آیا پنداشته‌اید که شما را بیهوده آفریدیم و شما به سوی ما بازگردانده نمی‌شوید؟» که این آیه بیانگر ضرورت معاد براساس حکمت الهی است و خداوند منکران معاد را به‌صورت استفهام انکاری مورد سؤال قرار می‌دهد.

۳۵-

(مفسر *آقاصالح، آینده روشن، صفحه ۵۶*)

قرآن کریم می‌فرماید: «آنان (دوزخیان) پیش از این (در عالم دنیا) مست (سکر) و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌کردند و می‌گفتند: هنگامی که ما مردیم و خاک و استخوان شدیم، آیا برانگیخته خواهیم شد؟»

هم‌چنین می‌فرماید: «وای در آن روز بر تکذیب کنندگان (مکذبین) همان‌ها که روز جزا را انکار می‌کنند.»

۳۶-

(مرتضی مفسنی کبیر، *آینده روشن، صفحه ۵۴*)

قرآن نه تنها معاد را امری ممکن می‌داند، بلکه وقوع آن را نیز امری ضروری و واقع نشدن آن را امری محال و ناروا معرفی می‌کند خداوند حکیم است و اگر تسامحات و گرایش‌هایی را در درون انسان قرار داده است امکانات پاسخگویی به آن تسامحات و نیازها را نیز در عالم خارج قرار داده است. پس براساس حکمت خداوند باید سرای دیگری باشد تا پاسخ میل به جاودانگی و کمال‌طلبی انسان در آن داده شود. (ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی)

۳۷-

(مفسر *آقاصالح، آینده روشن، صفحه ۵۲ و ۵۳*)

با توجه به اهمیت بحث معاد، قرآن کریم تنها به خبر دادن از آخرت قناعت نکرده، بلکه بارها با دلیل و برهان آن را ثابت کرده است. قرآن کریم می‌فرماید: «نه تنها استخوان‌های آن‌ها را به حالت اول در می‌آوریم، بلکه سر انگشتان آن‌ها را نیز همان‌گونه که بوده، مجدداً خلق می‌کنیم.»

۳۸-

(مفسر *رضایی‌بقا، منزل‌نگاه بعد، صفحه ۶۴*)

پرونده بسیاری از اعمال حتی بعد از مرگ انسان نیز باز است و تداوم بخش ارتباط دنیا و برزخ است که به آن‌ها آثار متأخر می‌گویند. اما دامنه برخی از اعمال، محدود به دوران زندگی انسان است و با مرگ، پرونده این اعمال بسته می‌شود که آثار ماتقدم نام دارند.

۳۹-

(مفسر *رضایی‌بقا، منزل‌نگاه بعد، صفحه‌های ۶۳، ۶۴ و ۶۶*)

بر مبنای آیات مبارکه سوره نساء: «فرشتگان به کسانی که روح آنان را دریافت می‌کنند در حالی که به خود ظلم کرده‌اند، می‌گویند: شما در [دنیا] چگونه بودید؟ گفتند: ما در سرزمین خود تحت فشار و مستضعف بودیم. (دستاویز قراردادن استضعاف) فرشتگان گفتند: مگر زمین خدا وسیع نبود که مهاجرت کنید؟» این مکالمه و طرف خطاب قراردادن، دلیلی بر وجود شعور و آگاهی در برزخ است که نشأت گرفته از تداوم حیات روح در عین توقف فعالیت جسم می‌باشد.

۴۰-

(مفسر *رضایی‌بقا، منزل‌نگاه بعد، صفحه ۶۳*)

طبق عبارت قرآنی «وَمِنْ ذَرَاءِهِمْ بَرِزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ»، غایت حضور انسان در برزخ، تا روز قیامت است و آدمیان تا قیامت در آنجا می‌مانند و در صورتی که نیکوکار باشند، از لذت‌های آن برخوردار و اگر بدکار و شقی باشند، از رنج‌ها و دردهای آن متألم می‌گردند.

زبان انگلیسی (۱)

۴۱-

(میثبی درفشان‌گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «من مطمئنم که این آزمون سخت خواهد بود، اما بقیه‌ی دانش‌آموزان فکر می‌کنند که این ساده‌ترین [آزمون] در امسال خواهد بود.»

نکته مهم درسی:

با توجه به این‌که مقایسه بین این آزمون و بقیه‌ی آزمون‌های سال انجام شده‌است، به صفت برترین نیاز داریم. (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). با توجه به نبودن «the» قبل از صفت عالی، گزینه «۴» نیز حذف می‌شود.

(گرامر، صفحه ۵۳ کتاب درسی)

۴۲-

(هسین سالاریان)

ترجمه‌ی جمله: «بسیاری از کوسه‌ها بزرگ‌اند، اما کوسه‌های سفید یکی از بزرگ‌ترین حیوانات دریا هستند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به این‌که در این جا مقایسه کوسه‌ها با بقیه‌ی حیوانات انجام شده‌است، به صفت عالی نیاز داریم.

(گرامر، صفحه ۵۳ کتاب درسی)

۴۳-

(میثبی درفشان‌گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «دانش‌آموزان از شنیدن این‌که بدن انسان بسیار شگفت‌انگیز است و می‌تواند کارهای زیادی را هم‌زمان انجام دهد، شگفت‌زده شدند.»

(۱) تمرین کردن

(۲) دانستن

(۳) تعجب کردن، شگفت‌زده شدن

(۴) جمع‌آوری کردن

(واژگان، صفحه ۵۰ کتاب درسی)

۴۴-

(مهم‌رضا ایزری)

ترجمه‌ی جمله: «بیش‌تر میکروب‌ها برای بدن شما مفید هستند و از آن در برابر انواع زیادی از بیماری‌ها دفاع می‌کنند.»

(۱) سلول - حمل کردن

(۲) میکروب - پاک کردن

(۳) سلول - آسیب زدن

(۴) میکروب - دفاع کردن

(واژگان، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹ کتاب درسی)

۴۵-

(هسین سالاریان)

ترجمه‌ی جمله: «من دوست دارم آن عصر را با صفات مناسبی توصیف کنم، اما وقتی که دانش‌واژگانی خوبی نداری بسیار سخت می‌شود.»

(۱) مقایسه کردن

(۲) صحبت کردن

(۳) اهدا کردن

(۴) توصیف کردن

(واژگان، صفحه ۵۶ کتاب درسی)

۴۶-

(مهم‌رضا ایزری)

ترجمه‌ی جمله: «وقتی که بچه بودم، همراه معلم‌مان به اردوی مدرسه به یک رصدخانه

رفتیم. آن‌ها حتی به ما اجازه دادند تا با تلسکوپ‌ها ستارگان را تماشا کنیم.»

(۱) هتل

(۲) موزه

(۳) رصدخانه

(۴) کتاب‌خانه

(واژگان، صفحه ۳۶ کتاب درسی)

۴۷-

(آناهیتا اصغری تاری)

ترجمه‌ی جمله: «متن عمدتاً در مورد چه چیزی بحث می‌کند؟»

«نقش‌های خون در بدن»

(درک مطلب)

۴۸-

(آناهیتا اصغری تاری)

ترجمه‌ی جمله: «کدام یک به‌عنوان یک عملکرد مهم خون در متن ذکر نشده‌است؟»

«تولید»

(درک مطلب)

۴۹-

(آناهیتا اصغری تاری)

ترجمه‌ی جمله: «کدام یک از موارد زیر طبق متن درست است؟»

«دمای بدن توسط پلاسمای خون یا سرعت جریان خون متعادل نگه داشته می‌شود.»

(درک مطلب)

۵۰-

(آناهیتا اصغری تاری)

ترجمه‌ی جمله: «ضمیر مشخص‌شده «it» در پاراگراف سوم به چه چیزی اشاره می‌کند؟»

«خون»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۱)

۵۷- (معمربیرایی، ضابطه‌ی جبری تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۵۷-

با توجه به جدول زیر داریم:

x	f(x) = -√(x+1) - 1
-1	f(-1) = -√(-1+1) - 1 = -1
-3/4	f(-3/4) = -√(-3/4+1) - 1 = -√(1/4) - 1 = -1/2 - 1 = -3/2
0	f(0) = -√(0+1) - 1 = -1 - 1 = -2
8	f(8) = -√(8+1) - 1 = -√9 - 1 = -3 - 1 = -4
3	f(3) = -√(3+1) - 1 = -√4 - 1 = -2 - 1 = -3

$R_f = \{-1, -\frac{3}{2}, -2, -3, -4\}$

۵۸- (فریره هاشمی، ضابطه‌ی جبری تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۵۸-

عبارت توصیفی را به صورت نماد ریاضی می‌نویسیم، داریم:

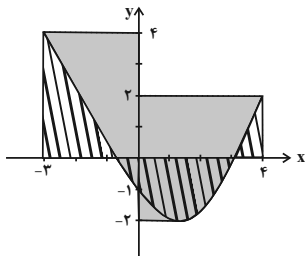
اگر هر عدد طبیعی را با نماد x نشان دهیم، جذر ۳ برابر عدد به صورت $\sqrt{3x}$ است، که اگر چهار واحد از آن کم کنیم به صورت $f(x) = \sqrt{3x} - 4$ در می‌آید. پس ضابطه‌ی تابع به صورت زیر است:

$$\begin{cases} f: N \rightarrow R \\ f(x) = \sqrt{3x} - 4 \end{cases}$$

۵۹- (معمربیرایی، ضابطه‌ی جبری تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۵۹-

در نمودار مختصاتی یک تابع برای به دست آوردن دامنه کافی است تصویر نقاط نمودار را روی محور x، بیابیم و برای بدست آوردن برد، تصویر نقاط نمودار را روی محور y ها می‌یابیم، با توجه به این موضوع داریم:

$$D_f = \{x \in R \mid -3 \leq x \leq 4\}$$

$$R_f = \{y \in R \mid -2 \leq y \leq 4\}$$

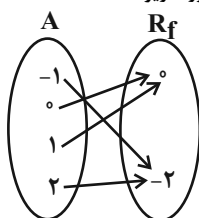
۶۰- (شقایق راهبریان، ضابطه‌ی جبری تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۶۰-

با توجه به ضابطه‌ی تابع مقادیر برد تابع را می‌یابیم:

x	f(x) = x - x ²
-1	f(-1) = -1 - (-1) ² = -1 - 1 = -2
0	f(0) = 0 - 0 ² = 0 - 0 = 0
1	f(1) = 1 - 1 ² = 1 - 1 = 0
2	f(2) = 2 - 2 ² = 2 - 4 = -2

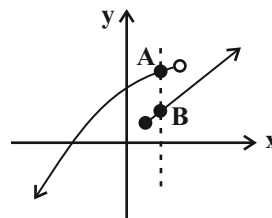
پس نمایش پیکانی تابع به صورت زیر است.

۵۱- (امیر زرانروز، مفهوم تابع، صفحه ۴۴ تا ۴۹)

۵۱-

می‌دانیم در یک تابع باید به ازای هر x از دامنه، فقط یک مقدار برای y وجود داشته باشد، پس روابط f، g و h همگی تابع هستند. در نمودار گزینه (۴) خطی عمودی وجود دارد که نمودار را در بیش از یک نقطه قطع می‌کند لذا رابطه‌ی گزینه «۴» تابع نیست.

۵۲- (امیر زرانروز، مفهوم تابع، صفحه ۴۴ تا ۴۹)

۵۲-

در هر تابع باید به ازای هر ورودی (x) فقط یک خروجی (y) داشته باشیم، پس همه موارد تابع هستند.

۵۳- (شقایق راهبریان، مفهوم تابع، صفحه ۴۴ تا ۴۹)

۵۳-

رابطه زوج مرتبی زمانی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی دارای مؤلفه اول برابر نباشند. اگر در رابطه دو زوج مرتب دارای مؤلفه اول برابر باشند برای اینکه رابطه تابع باشد، می‌بایست مؤلفه دوم یکسان نیز داشته باشند.

$$f = \{(-4, 2a+3), (4, 11), (3, -6), (-4, 9), (3, b+1)\}$$

$$(-4, 2a+3) = (-4, 9) \Rightarrow 2a+3=9 \Rightarrow 2a=6 \Rightarrow a=3$$

$$(3, -6) = (3, b+1) \Rightarrow b+1=-6 \Rightarrow b=-7$$

$$\Rightarrow a+b=3-7=-4$$

۵۴- (امیر زرانروز، مفهوم تابع، صفحه ۴۴ تا ۴۹)

۵۴-

اگر مجموعه A دارای k عضو و مجموعه B دارای m عضو باشد، به تعداد m^k تابع مختلف از A به B می‌توان ساخت. لذا با توجه به اطلاعات سؤال می‌توان گفت $2^4 = 16$ جواب برابر است با:

۵۵- (امیر زرانروز، مفهوم تابع، صفحه ۴۴ تا ۴۹)

۵۵-

در نمودار هر تابع، هر خط عمودی دلخواه، باید نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند. در نمودار داده شده، اگر خطی عمودی از نقاط A و G بگذرد، نمودار را در بی‌شمار نقطه قطع می‌کند لذا گزینه «۴» صحیح است.

۵۶- (امیر مومنان، ضابطه‌ی جبری تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۵۶-

با توجه به ضابطه‌ی تابع مقادیر هر یک از گزینه‌ها را می‌یابیم:

$$1) f(4) = \frac{2 \times 4 - 3}{4+1} = \frac{8-3}{5} = \frac{5}{5} = 1$$

$$2) f(-2) = \frac{2 \times (-2) - 3}{-2+1} = \frac{-4-3}{-1} = \frac{-7}{-1} = 7$$

$$3) f(1) = \frac{2 \times 1 - 3}{1+1} = \frac{2-3}{2} = \frac{-1}{2}$$

$$4) f(-5) = \frac{2 \times (-5) - 3}{-5+1} = \frac{-10-3}{-4} = \frac{-13}{-4} = \frac{13}{4}$$

اقتصاد

۶۱-

(سارا شریفی، پول، صفحه ۵۲ تا ۵۵)

رسیده‌هایی که مردم در معاملات خود به‌کار می‌گرفتند در واقع نخستین اسکناس‌ها بود و پشتوانه آن‌ها، طلا و نقره‌ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می‌شد.

۶۲-

(مانده‌سازات شاهمهراری، ترکیبی، صفحه‌های ۵۹، ۶۴، ۷۲ و ۷۳)

الف) در هیچ جای دنیا اجازه‌ی فعالیت آزاد انتفاعی به بانک‌ها داده نمی‌شود و بانک‌ها فقط با مجوز بانک مرکزی تأسیس می‌شوند و تمام فعالیت‌های پولی و بانکی آن‌ها باید تحت کنترل و نظارت شدید باشد.

ب) به بازاری که در آن کالا یا کالاهای معینی مورد معامله قرار می‌گیرد، «بورس کالا» می‌گویند.

پ) ناهماهنگی افزایش پول در جامعه با افزایش تولید می‌تواند سبب تورم شود، همچنین گاهی علت تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل در جامعه است که فزونی تقاضا بر عرضه به صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند.

تکنه درسی:

بورس کالا، محل مبادلات کاغذی آن کالا است و کالایی در آن مبادله نمی‌شود.

۶۳-

(آزاده میرزائی، بازار سرمایه، صفحه ۷۴)

بازار سرمایه با تشویق مردم به پس‌انداز و به‌کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است. همچنین از طریق جذب و به‌کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری را در جامعه افزایش می‌دهد.

۶۴-

(سارا شریفی، پول، صفحه ۶۰)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت‌های قبلی} - \text{سطح قیمت‌های جدید}}{\text{سطح قیمت‌های قبلی}} = \text{نرخ تورم}$$

$$\text{درصد } 10 = \frac{2000 - 2200}{2200} \times 100 = \frac{200}{2200} \times 100 = 9.09 \approx 9\%$$

$$\text{درصد } 40 = \frac{5600 - 4000}{4000} \times 100 = \frac{1600}{4000} \times 100 = 40\%$$

بنابراین نرخ تورم در کشور A کم‌تر از نرخ تورم در کشور B است.
گزینه «۲»:

اگر نرخ تورم در کشور C برابر با ۲۰ درصد باشد:

$$20 = \frac{7200 - x}{x} \times 100 \Rightarrow \frac{20}{100} = \frac{7200 - x}{x}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{5} = \frac{7200 - x}{x} \Rightarrow x = 36,000 - 5x \Rightarrow 6x = 36,000 \Rightarrow x = 6,000$$

گزینه «۳»:

درصد ۱۰ = نرخ تورم در کشور D = نرخ تورم در کشور A

$$\Rightarrow 10 = \frac{y - 3500}{3500} \times 100 \Rightarrow \frac{10}{100} = \frac{y - 3500}{3500} \Rightarrow \frac{1}{10} = \frac{y - 3500}{3500}$$

$$\Rightarrow 3500 = 10y - 35000 \Rightarrow 38,500 = 10y \Rightarrow y = 3,850$$

گزینه «۴»:

$$\text{درصد } 25 = \frac{7925 - 6340}{6340} \times 100 = \frac{1585}{6340} \times 100 = 25\%$$

۶۵-

(زهره محبوبی نژاد، بانک، صفحه ۶۴ و ۶۵)

تشریح موارد نادرست:

پ) بانک تخصصی فقط به فعالان عرصه‌ی خاصی از اقتصاد ارائه خدمات می‌کند.

ت) بانک‌های مسکن یا کشاورزی بانک‌های تخصصی هستند که در ایران بیش‌تر نقش بانک تجاری را ایفا می‌کنند.

۶۶-

(آزاده میرزائی، بازار سرمایه، صفحه ۷۳ و ۷۴)

تهیه‌ی دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران بر عهده‌ی بانک مرکزی است.

از نظر اقتصاددانان اوراق بهادار صرفاً شامل اوراق سهام و اوراق مشارکت می‌شود.

۶۷-

(آزاده میرزائی، بازار سرمایه، صفحه ۷۴ و ۷۵)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) افراد باید فقط سرمایه‌های مازاد خود را به بورس بیاورند.

پ) فقط شرکت‌های سهامی عام می‌توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند و بفروشند.

ث) اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، گرفتن «شناسه‌ی معاملاتی» با مراجعه به یکی از کارگزاری‌ها است.

۶۸-

(علیرضا رضایی، بانک، صفحه ۶۹)

هر یک از عبارات صورت سؤال به ترتیب عقود اسلامی مساقات، فروشی اقساطی، معاملات سلف و مشارکت مدنی اشاره دارند.

۶۹-

(علیرضا رضایی، بانک، صفحه ۶۸)

همه‌ی موارد به‌جز موارد گزینه «۳» از فعالیت‌های مختلف بانک‌ها محسوب می‌شوند. دقت کنید «نگهداری سهام و اوراق بهادار» جزء فعالیت‌های بانک است، نه خرید و فروش آن‌ها.

۷۰-

(سارا شریفی، ترکیبی، صفحه ۶۰ و ۶۵)

واحد پولی $3,750 = \frac{2}{3} \times 2500 = 1,666.67$ ارزش پولی اسکناس‌های موجود در دست مردم

$750 = \text{ارزش پولی سپرده‌غیردیداری} + 2300 \Rightarrow \text{ارزش پولی سپرده‌غیردیداری} = 750 - 2300 = -1550$

واحد پولی $520 = 750 - 2300 = -1550$ ارزش پولی سپرده‌غیردیداری

ارزش پولی موجودی حساب‌های قرض‌الحسنه + ارزش پولی سپرده‌غیردیداری = شبه پول
 $520 + 1520 = 2040$ واحد پولی

ارزش پولی مسکوکات + ارزش پولی موجودی حساب‌های قرض‌الحسنه = نقدینگی

ارزش پولی سپرده‌های غیردیداری + ارزش پولی سپرده‌های دیداری + ارزش پولی اسکناس‌ها +

واحد پولی $8520 = 1520 + 2500 + 3750 + 750 = 8520$ نقدینگی

ارزش پولی سپرده پس‌انداز + ارزش پولی سپرده مدت دار = ارزش پولی سپرده‌های غیردیداری

ارزش پولی سپرده پس‌انداز \Rightarrow ارزش پولی سپرده پس‌انداز $520 = 320 +$

واحد پولی $200 = 520 - 320 = 200$

مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری یعنی 750 واحد پولی همان بدهی بانک به مشتریانش است.

علوم و فنون ادبی (۱)

۷۱-

(سعیر یعفری، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۰)

زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. از آنجا که این زبان، اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است و در مرحله‌ی میان فارسی باستان و فارسی نو (دری) قرار دارد، آن را «فارسی میانه» نامیده‌اند. منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زربران» هر دو اصل پارتی دارند.

۷۲-

(سمیه قان‌بیلی، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۸)

دل ما گر ز رهایی شود آزاد، اسیر:
د / ا / ما / گ / ر / ا / ز / ا / ه / ا / ی / ا / ش / ا / و / ا / د / ا / ز / ا / آ / س / ی / ر : ۱۴ مصوت
توضیح نکات درسی:
تعداد هجاهای یک کلمه با تعداد مصوت‌های آن کلمه برابر است.

۷۳-

(عارفه‌سارات طباطبایی‌نژاد، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۵۱)

جِس	م	م	م	رَا	خَا	ک	ک	نِی
-	U	U	-	-	U	U	-	-

خَا	ک	م	رَا	پَا	ک	ک	نِی
-	U	U	-	-	U	U	-

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: -UU- / -UU- / -UU-

گزینه «۲»: -U- / -U- / -U- / -U- / -U-

گزینه «۴»: -U- / -U- / -U- / -U- / -U-

۷۴-

(سعیر یعفری، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۳ تا ۳۵)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نثر سده چهارم و نیمه اول سده پنجم، ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد.

گزینه «۲»: اصل «تفسیر طبری» را محمد بن جریر طبری به زبان عربی نوشته است.

گزینه «۳»: موضوع شاهنامه ابومنصوری، تاریخ گذشته ایران است.

۷۵-

(سمیه قان‌بیلی، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۸)

در مصراع گزینه «۴»: چهار هجای کوتاه وجود دارد:

تا	ب	ب	خُد	با	زا	ی	مان	گه
-	U	-	-	-	-	U	-	-

وص	ف	دی	دا	رش	ک	نم
-	U	-	-	-	U	-

تشریح گزینه‌های دیگر:

در مصراع صورت سؤال و سایر گزینه‌ها ۸ هجای کوتاه دیده می‌شود.

تا	چ	پ	کا	هد	پ	ک	شد
از	س	ر	هس	تی	پ	گ	ذر
نو	ح	ک	نی	نو	ح	ک	نی
غُل	غ	ل	ای	می	ش	ن	وم
-	U	U	-	-	U	U	-

نو	ر	خ	دا	یش	پ	خ	دا
از	س	ر	مس	تی	چ	ز	وی
مُر	د	ی	دل	زن	د	ش	ود
رو	ز	ش	بَز	قُب	ب	ی	دل
-	U	U	-	-	U	U	-

۷۶-

(عارفه‌سارات طباطبایی‌نژاد، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۹)

تقطیع مصراع اول بیت صورت سؤال و مصراع اول گزینه «۳» بدین صورت است:

دل	ک	شی	دا	خر	ع	نان	چُن
اَه	ل	گف	تم	هس	ت	چُن	دی
-	U	-	-	-	U	-	-

مر	د	می	دا	نت	ن	بود
دَم	ک	خا	قا	نی	ن	یافت
-	U	-	-	-	U	-

۷۷-

(سعیر یعفری، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۴۱)

قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است. این درخشش با شکست سامانیان از ترکان آل‌افراسیاب به تیرگی گرایید و خراسان ابتدا به‌دست سبکتگین و سپس پسرش محمود افتاد.

۷۸-

(هژبر رحیمی، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۸)

در گزینه «۳»: حرف «و» به صورت صامت به‌کار نرفته است.

«و» در «دوست»: مصوت

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نوش (مصوت) / جاودانی (صامت)

گزینه «۲»: افسوس (مصوت) / وز (صامت)

گزینه «۴»: میمون (مصوت) / بُود (صامت)

۷۹-

(عارفه‌سارات طباطبایی‌نژاد، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۳)

مفاهیم ذهنی شعر شاعران قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت، بنابراین بیت گزینه «۲» که مفهومی عرفانی (فنا فی الله) دارد، نمی‌تواند سروده شاعران این عصر باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کسی که درد نکشیده حال دردمند را نمی‌فهمد.

گزینه «۳»: مرگ قدرتمندان و ناپایداری دنیا

گزینه «۴»: نکوهش جهان ناپایدار

۸۰-

(اعظم نوری‌نیا، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۳)

کسایب مروزی، قصیده تمام و کمال در باب موعظه و نصیحت سرود و سپس ناصر خسرو شیوه او را ادامه داد.

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۸۱-

(بهرز یغی، یونان و روم، صفحه ۵۵ و ۵۶)

شبه‌جزیره‌ی ایتالیا در شمال دریای مدیترانه واقع شده است و از شمال به جنوب به طول حدود ۱۲۰۰ کیلومتر گسترده است و کوه‌های مرکزی آپنین، شرق و غرب این کشور را از هم جدا می‌کند و تنها حکومت اشکانی بود که در مقابل سپاه قدرتمند روم ایستادگی کرد و مانع پیشروی بیشتر آنان به سوی ایران شد.

۸۲-

(آزاره میرزائی، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۷ و ۶۸)

الف) پنج ستون از سنگ‌نوشته‌ی بیستون، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد.
ب) در کاوش‌های تخت جمشید بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شد.
پ) سنگ‌نوشته‌ی شاپور یکم در کعبه‌ی زرتشت در نقش رستم، شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌کند.
ت) در تورات، کتاب دینی یهودیان مطالبی درباره‌ی هخامنشیان و به خصوص کورش بزرگ وجود دارد.

۸۳-

(بهرز یغی، یونان و روم، صفحه ۵۳ و ۵۴)

الف) در رأس خدایان یونان باستان، زئوس، خدای آسمان و آذرخش بود.
ب) در این سرزمین نفوذ و قدرت کاهنان به مراتب کمتر از مصر و بین‌النهرین بود.
پ) در آتن، فقط مردان بالغی که از پدر و مادری آتنی به دنیا آمده بودند و شهروند آتن محسوب می‌شدند، حق رأی داشتند و می‌توانستند در اداره‌ی امور دولت - شهر مشارکت کنند.
ت) در نتیجه‌ی توسعه‌ی دربانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف در یونان برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.

۸۴-

(آزاره میرزائی، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۷ تا ۶۹)

الف) عمده‌ی منابع نوشتاری غیرایرانی را کتاب‌های مورخان یونانی و رومی تشکیل می‌دهند.
ب) مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره‌ی هخامنشیان سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی است.
پ) مقاله‌ها و طرح‌های پژوهشی جزء منابع فرعی و ظروف سفالی و کاروان‌سراها جزء منابع اصلی هستند.

۸۵-

(معصومه حسینی‌صفا، یونان و روم، صفحه ۵۱ و ۵۲)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) آثار تمدنی کهن در جزیره‌ی کرت در جنوب یونان کشف شد.
ب) مینوسیان قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند.

۸۶-

(میبه مهبی، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۲)

الف) این مورخان، تاریخ عصر باستان را به چهار دوره تقسیم می‌کردند.
ب) نوشته‌های مورخان ایرانی در دوران ساسانی و عهد باستان، ترکیبی از افسانه و واقعیت بود.
پ) مطالب مربوط به سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان آمیخته با افسانه‌های کهن بود.

۸۷-

(معصومه حسینی‌صفا، یونان و روم، صفحه ۵۲)

- حکومت هخامنشی در جریان جنگ‌های پلپونزی، به‌طور پنهانی به اسپارت کمک مالی می‌کرد (علیه آتنی‌ها به صورت غیرمستقیم وارد عمل شد). و سرانجام این جنگ‌ها با پیروزی اسپارت پایان یافت.
- فیلیپ دوم، شاه مقدونیه، با تشکیل ارتشی نیرومند از طوایف جنگجوی مقدونی، دولت - شهرهای خسته و متفرق یونان را مطیع خود کرد.
- اسپارت، جامعه‌ی نظامی‌گرا و جنگاور بود که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه‌ای نداشت.

۸۸-

(میبه مهبی، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۲ تا ۶۴)

پیشینه‌ی پژوهش در تاریخ ایران باستان به دو دسته تقسیم می‌شود:

الف) آگاهی تاریخی آمیخته با افسانه

ب) آگاهی تاریخی متکی به پژوهش و کاوش‌های جدید

که طبق ترتیب صورت سؤال گزینه «۴» قسمت اول، به «آگاهی تاریخی متکی به پژوهش و کاوش‌های جدید» و قسمت دوم به «آگاهی تاریخی آمیخته با افسانه» اشاره کرده است.
با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره‌ی قاجاریه، اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر و ... به کشور ما آمدند و بدین‌گونه، کم‌کم زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم آمد.

۸۹-

(مهم‌رخان هوشیاری، یونان و روم، صفحه ۵۸ تا ۶۰)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) دین مسیحیت در زمان امپراتور کنستانتین رونق بی‌سابقه‌ای یافت؛ زیرا این امپراتور خود به مسیحیت گروید.
پ) روم غربی در سال ۴۷۵ م. نابود شد و روم شرقی در ۱۴۵۳ م. توسط امپراتوری عثمانی فتح شد.
ت) این دو کنسول برای یک سال انتخاب می‌شدند.
ث) این عبارت مربوط به تأسیس جمهوری روم است و نه امپراتوری روم.

۹۰-

(مهم‌رخان هوشیاری، یونان و روم، صفحه ۵۷)

الف) امپراتوری روم

ب) جمهوری رم

پ) جمهوری رم

ت) امپراتوری روم

ث) جمهوری رم

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان (شاهد «گواه»)

۹۱-

(کتاب جامع، یونان و روم، صفحه ۵۲ کتاب درسی)

جنگ‌های پلوپونزی در فاصله ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق. م. رخ داد. در همان دورانی که دولت - شهرهای یونانی سرگرم رقابت و جنگ بودند، قدرت جدیدی در مرزهای شمالی یونان به نام مقدونیه در حال ظهور بود.

۹۲-

(کتاب جامع، یونان و روم، صفحه ۵۳ کتاب درسی)

زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن از حق رأی و شرکت در اداره امور سیاسی محروم بودند.

۹۳-

(کتاب جامع، یونان و روم، صفحه ۵۶ کتاب درسی)

کارتاژیان بر بخش‌هایی از دریای مدیترانه و شمال آفریقا حکومت می‌کردند.
تکمه: مقدونیان بر مقدونیه و یونان حکومت می‌کردند.

۹۴-

(کتاب جامع، یونان و روم، صفحه ۶۰ کتاب درسی)

در دوره سلطه رومیان بر سرزمین فلسطین، حضرت عیسی (ع) در آنجا به تبلیغ دین جدیدی پرداخت و تعالیم حضرت عیسی (ع)، فرهنگ و اخلاق جامعه رومی را به شدت تحت تأثیر قرار داد.

۹۵-

(کتاب جامع، یونان و روم، صفحه ۵۸ و ۵۹ کتاب درسی)

تصویر «الف»: مجسمه اوکتاویان (آگوستوس)، که در نتیجه تغییر و تحولات نظام حکومتی جمهوری رم، قدرت اجرایی در اختیارش قرار گرفت و به عنوان شخص اول مملکت معروف شد.

تصویر «ب»: سردیس امپراتور کنستانتین، که پس از برگزیدن بیزانتیوم به پایتختی، به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد.

۹۶-

(کتاب جامع، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۲ کتاب درسی)

تا حدود دو قرن پیش و قبل از اینکه خط میخی رمزگشایی و خوانده شود و کاوش‌های باستان‌شناسی آغاز گردد، آگاهی و درکی که ایرانیان از ادوار کهن تاریخ و تمدن خود داشتند، به مراتب متفاوت از آگاهی و شناختی بود که امروزه وجود دارد.

۹۷-

(کتاب جامع، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۳ کتاب درسی)

نقاشی بقایای تخت جمشید در سفرنامه شاردن، جهانگرد فرانسوی که در زمان صفویه به ایران سفر کرده است.

۹۸-

(کتاب جامع، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۵ کتاب درسی)

دوران تاریخی (۵ هزار سال پیش تا کنون)	دوران پیش از باستان		دوران حکومت آریاییان	
	دوران پیش از باستان (۴۰۰۰ تا حدود ۲۰۰۰ ق.م.ا)	دوران پیش از باستان (از حدود ۱ میلیون تا ۵ هزار سال پیش)	دوران حکومت آریاییان (۲۰۰۰ تا ۵۰۰ ق.م.ا)	دوران حکومت آریاییان (۵۰۰ تا ۲۰۰ ق.م.ا)
	ایللام		سلسلیان	سلسلیان

دوران پیش از تاریخ: از حدود یک میلیون تا ۵ هزار سال پیش

دوران تاریخی: از ۵ هزار سال پیش تا کنون

تمدن هخامنشیان: دوران حکومت آریاییان

تمدن ایلام: دوران پیش آریایی

۹۹-

(کتاب جامع، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۵ تا ۶۸ کتاب درسی)

الف) شناخت بهتر سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانیان

ب) منابع نوشتاری: سنگ‌نوشته‌ها، گل‌نوشته‌ها، سالنامه‌ها، کتاب‌های تاریخی، ادبی، دینی و جغرافیایی / منابع غیرنوشتاری: ابزارها، ظروف، اشیاء، پل‌ها، کاروانسراها و آب بندها و ...

پ) در منابع نوشتاری غیرایرانی (تورات)، مطالبی درباره هخامنشیان و به‌خصوص کورش بزرگ وجود دارد.

ت) خدای‌نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به‌شمار می‌روند که بازگو کننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند.

۱۰۰-

(کتاب جامع، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه ۶۵ کتاب درسی)

با توجه به جدول صفحه ۶۵ کتاب درسی دوران پیش آریایی از ۳۰۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ ق.م بود و پس از هخامنشیان، سلوکیان بر سر کار آمدند.

جغرافیای ایران

۱۰۱-

(آزاده میرزائی، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه ۲۲)

الف) اواخر دوران سوم زمین‌شناسی
ب) مرتفع و کوهستانی
پ) کوتاه‌تر

۱۰۲-

(مهری‌کلردان، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه ۲۳ و ۲۴)

الف) شیب عمومی کوه‌های تالش به سمت خزر بیش از منطقه آذربایجان است.
ب) دو رشته کوه ارسباران (قره داغ) در شمال و رشته کوه مرزی ایران و ترکیه، شمال و غرب این منطقه را در بر گرفته است و بخش اعظم چین‌خوردگی البرز، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.

۱۰۳-

(آزاده میرزائی، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه ۲۷)

الف) توفان‌های گرد و غبار از عواملی است که هم طبیعت و هم انسان در منطقه زاگرس در ایجاد و گسترش آنها مؤثر است.
ب) افزایش رسوبات، سبب گسترش «سیلاب دشت‌ها» می‌شود.
پ) جریان آب این رودها (رودهای زاگرس) به علت تغییرات اقلیمی، دچار نوساناتی شده است.

۱۰۴-

(بهرروز یغیی، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه ۲۹)

در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان، منطقه مکران واقع شده است که در آن رشته کوه‌های پشاگرد و اطراف آن با ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده‌ای وجود دارد. در این کوه‌ها، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آنها را «ناهمواری‌های مریخی» و (کوه‌های مینیاتوری) هم می‌نامند.

۱۰۵-

(بهرروز یغیی، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه ۳۰)

برخی دشت‌ها در هنگام چین‌خوردگی‌ها و درحد فاصل تاقدیس‌ها و یا در میان ناودیس‌ها ایجاد شده‌اند؛ مانند دشت کاکان در فارس و بعضی نیز حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند؛ مانند دشت ارزن در فارس. توفان‌ها و بادهای شدید به فرسایش و جابه‌جایی مواد در دشت‌ها مشغول است و تپه‌های ماسه‌ای و دیگر پدیده‌های طبیعی مثل شوره‌زارها، بستر رودها و دشت‌های ریگی را از نظر وسعت و مکان تغییر می‌دهد.

۱۰۶-

(بهرروز یغیی، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه ۳۱)

جلگه‌ها، سرزمین‌های همواری هستند که از یک طرف به کوه‌ها و از طرف دیگر به دریاها و دریاچه‌ها منتهی می‌شوند و ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آب‌رفت از مهم‌ترین علل پیدایش آنها می‌باشند و جلگه‌ها به‌دلیل حاصلخیز بودن خاک، جمعیت زیادی را در خود جای می‌دهد.

۱۰۷-

(مهری‌کلردان، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه ۳۲)

الف) جزر و مد، توفان‌های دریایی، سونامی، جریان‌های دریایی و نوسانات عمومی آب دریاها از عوامل طبیعی تغییردهنده جلگه‌ها می‌باشند.
ب) رودهای طغیانی که به دریاها می‌ریزد نیز نهشته‌ها و آب‌رفت‌های فراوانی نیز بر جلگه‌های ساحلی، تحمیل و مرتباً مکان و وسعت جلگه‌ها را دچار تغییر می‌کند.
ج) گسترش شهر و روستاها باعث از بین رفتن اراضی کشاورزی و جنگلی و تغییرات وسیعی در نواحی ساحلی ایران شده است.

۱۰۸-

(مهری‌کلردان، **آب و هوای ایران**، صفحه ۳۳)

در هواشناسی سعی می‌شود عناصر و عوامل به‌وجود آورنده هوا مانند بارش، دما و ... شناسایی شود تا در نتیجه این شناخت، بتوان وضع هوا را در کوتاه‌مدت پیش‌بینی کرد.
سازمان هواشناسی کشور با استفاده از اطلاعات روزانه، مانند فشار، رطوبت و دما نقشه‌های هواشناسی تهیه می‌کند.

۱۰۹-

(مجمومه حسینی‌صفا، **آب و هوای ایران**، صفحه ۳۷ و ۳۸)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) در نواحی داخلی کشور به‌دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است.
ب) توده هوا، حجم بزرگی از هوا است که ویژگی فیزیکی آن به‌خصوص از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی در صدها کیلومتر تقریباً همسان باشد.

۱۱۰-

(مجمومه حسینی‌صفا، **آب و هوای ایران**، صفحه ۳۹)

الف) عربستان
ب) باران‌های سیلابی در جنوب شرقی ایران
ج) دوره سرد
د) غرب کشور

جامعه‌شناسی (۱)

۱۱۱-

(معضومه حسینی صفا، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه ۴۳ و ۴۴)

تشریح گزینه‌های نادرست:

الف) جهان‌های اجتماعی را نیز می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن ارزیابی کرد.
ج) ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ی نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند.
ه) فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.

۱۱۲-

(میبه مهبی، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه ۵۳ و ۵۴)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.
گزینه «۳»: واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد.
گزینه «۴»: اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله‌ی میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه‌ی خود را کاهش می‌دهند.

۱۱۳-

(آزاده میرزائی، جهان‌های اجتماعی، صفحه ۳۸ و ۳۹)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» دیدگاه کسانی است که نگاه تک‌خطی به تاریخ بشر دارند. اما گزینه «۳» دیدگاه کسانی است که معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

۱۱۴-

(پهروز یحیی، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه ۵۲)

تشریح گزینه‌های نادرست:

الف) آرمان‌ها و قلمرو آرمانی همان نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری کم و بیش به آن عمل می‌کنند.
ج) آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود.
د) به مجموعه‌ی اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، «آرمان اجتماعی» می‌گویند.

۱۱۵-

(معضومه حسینی صفا، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه ۴۲)

جهان اجتماعی با آگاهی و اراده‌ی افراد انسانی پدید می‌آید. ولی این پدیده، پس از آنکه با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده‌ی تک‌تک افراد نیست. این پیامدها خود، موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.

۱۱۶-

(میبه مهبی، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه ۵۶ و ۵۷)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) حقایق هر چند خود ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند.
ب) برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد؛ همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.

۱۱۷-

(میبه مهبی، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه ۵۶)

عبارت داده شده در صورت سؤال و تصاویر صفحه‌های ۵۶ کتاب درسی، بیانگر آن است که حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

۱۱۸-

(پهروز یحیی، ارزیابی جهان‌های اجتماعی، صفحه ۵۵)

عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره‌ی درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

۱۱۹-

(ممدابراهیم مازنی، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه ۴۸ و ۴۹)

الف) از روند از دست رفتن قدرت داوری ارزشی به زوال معنا یا عقلانیت ذاتی یاد می‌شود.
ب) افول علوم فراتجربی (عقلانی و وحیانی) موجب از دست رفتن قدرت داوری ارزشی در فرهنگ غرب شده است.
د) از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها (قفس آهنین) نتیجه‌ی رواج کنش‌های حسابگرانه‌ی معطوف به دنیا است.

۱۲۰-

(ممدابراهیم مازنی، جهان‌های اجتماعی، صفحه ۳۶ و ۳۷)

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری می‌باشد آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

منطق

۱۲۱-

(مهیر شمس آبراری حسینی، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۳ و ۴۵)

وجه اشتراک استقرای تمثیلی و استقرای تعمیمی این است که هر دو از مقدمه‌ای جزئی آغاز می‌کنند. اما استقرای تمثیلی به نتیجه‌ای جزئی می‌رسد و استقرای تعمیمی به نتیجه‌ای کلی می‌رسد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این مطلب درباره‌ی قیاس صادق است.

گزینه «۲»: این مطلب وجه تمایز استقرای تعمیمی از استقرای تمثیلی است.

گزینه «۴»: این مطلب وجه تمایز استقرای تمثیلی از استقرای تعمیمی است.

۱۲۲-

(مهیر شمس آبراری حسینی، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۵)

در گزینه «۲»، استدلال اول، از جامعه‌ی آماری بسیار کمی (یک نفر) استفاده کرده است، اما در استدلال دوم جامعه‌ی آماری بسیاری مورد استناد قرار گرفته است، بنابراین، استدلال اول از استدلال دوم ضعیف‌تر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استدلال اول از استدلال دوم قوی‌تر است نه ضعیف‌تر؛ زیرا جامعه‌ی آماری اولی از دومی بیشتر است.

گزینه «۲»: در این گزینه، هیچ‌یک از استدلال‌ها نسبت به دیگری قوی‌تر یا ضعیف‌تر نیست.

گزینه «۴»: در این گزینه، استدلال اول از دوم قوی‌تر است نه ضعیف‌تر.

۱۲۳-

(فاطمه دانشور هائین، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۳۱ و ۳۶)

در استدلال قیاسی، نتیجه ضرورتاً در پی مقدمات می‌آید و با پذیرش مقدمات ضرورتاً باید نتیجه را نیز بپذیریم. مبنای استقرای تعمیمی نیز تخمین است. در استقرای تعمیمی تک تک جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم.

۱۲۴-

(سعید حسن زاره، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۲۹ تا ۳۳)

تعریف ارائه شده در این گزینه سه بخش دارد که هر بخش مصداق یکی از اقسام تعریف است. «معرب گوهر» تعریف لفظی برای جوهر است. «هر سنگی که از آن منفعتی برآید» تعریف مفهومی جوهر است. «سنگ» ویژگی عام و «دارای منفعت بودن» ویژگی خاص است. «الماس، یاقوت، لعل و امثال آن» نیز مصداق جوهر هستند. بنابراین این گزینه شامل هر سه گونه تعریف است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تعریف ارائه شده برای «الحصاة» تعریف لغوی است. تعریف ارائه شده برای مرکبات تعریف از طریق ذکر مصداق است. در این گزینه تعریف مفهومی وجود ندارد. گزینه «۳»: در این گزینه تعریف از طریق ذکر مصداق وجود ندارد. «سخن گفتن» تعریف لغوی نطق است و ادامه تعریف، تعریف مفهومی است. گزینه «۴»: در این گزینه نیز تعریف از طریق ذکر مصداق وجود ندارد. قسمت اول گزینه، تعریف مفهومی است. قسمت دوم گزینه (مرغ آتش خوار) تعریف لغوی شتر مرغ است.

۱۲۵-

(سعید حسن زاره، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۴ و ۳۵)

در تعریف خورشید به «گل زرد آسمان» از استعاره استفاده شده است لذا شرط واضح بودن تعریف رعایت نشده است. «شکل دارای چهار ضلع مساوی» شامل لوزی نیز می‌شود، بنابراین تعریف ارائه شده برای مربع مانع نیست. در تعریف ادراک، از خود ادراک استفاده شده است بنابراین شرط دوری نبودن تعریف رعایت نشده است. در تعریف آخر، آتش به چیزی تعریف شده است که از آتش مبهم تر است، بنابراین شرط واضح بودن تعریف رعایت نشده است.

۱۲۶-

(سید مصطفی موسویان، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۴)

در این گزینه، سیاح مطلبی بیان می‌کند تا بایزید را متوجه کند که گرچه دریا در یک جا ثابت نشان می‌دهد اما در آن حرکت و جنبشی، یا همان امواج وجود دارد که این حرکت سبب می‌شود آب دریا را کد نشود و ننگند. در واقع بایزید خواسته بگوید می‌توان ثابت ماند ولی نگنجد اما سیاح در این پاسخ فرضی با اشاره به وجوه اختلاف، می‌گوید حتی در این مورد هم که مثال دریا زده شد، از حرکت و جنبش، گریزی نیست.

۱۲۷-

(معمرباقر کریمی، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۱ و ۴۲)

انتقال حکم براساس تمثیل و مشابهت، وصول به نتیجه از طریق در کنار هم قرار دادن جزئیات و سپس تعمیم آن‌ها به تمامی موارد موجود و همچنین بررسی احتمالات مختلف و سپس ارائه بهترین تبیین از پدیده‌های گوناگون از جمله موارد استدلال استقرایی می‌باشند اما در استقرا نتیجه، ضروری و یقینی نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: انتقال حکم از یک چیز به مورد دیگر براساس اصل تمثیل و مشابهت از جمله موارد استدلال استقرایی است. گزینه «۲»: بررسی چندین جزئی و سپس وصول به نتیجه کلی براساس اصل تعمیم بر همه جزئیات یکی از موارد استدلال استقرایی به حساب می‌آید. گزینه «۳»: استنتاج براساس بهترین تبیین با بررسی احتمالات مختلف به دست می‌آید و تبیین یک پدیده بر این مبنای از جمله موارد استدلال استقرایی است.

۱۲۸-

(سیرممبر رضا آزرکسب، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۲۹ تا ۳۳)

کلمه بودن میان اسم و فعل و حرف مشترک است. محل زندگی انسان‌ها می‌تواند شهر، روستا و غیره باشد. به جز پیراهن، شلوار و مانتو و لباس‌های دیگری نیز دکمه دارند. ظروفی مانند کاسه نیز برای غذا خوردن استفاده می‌شوند. بنابراین در این گزینه همه ویژگی‌های ذکر شده، عام هستند و هیچ ویژگی منحصر به فردی در این گزینه نیست.

نکات مهم درسی:

ویژگی‌های عام، میان چند مفهوم مشترک هستند.

ویژگی‌های خاص یا منحصر به فرد، فقط در یک مفهوم هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گیاه میان درخت و گل، سفید میان سنگ مرمر و گچ، و عضو بدن میان دست و پا مشترک هستند، لذا ویژگی‌هایی عام هستند؛ اما تعجب‌کننده ویژگی خاص انسان است.

گزینه «۲»: محل عبور خودرو میان خیابان و کوچه، فلز میان آهن و مس، و تغییر حکومت میان انقلاب و کودتا مشترک هستند، لذا ویژگی‌هایی عام هستند؛ اما کمال مطلق ویژگی خاص خداست.

گزینه «۳»: حرکات فیزیکی بدن میان ورزش و دعوا، احساس میان محبت و خشم، و نوشته روی کاغذ میان کتاب و نامه مشترک هستند، لذا ویژگی‌هایی عام هستند؛ اما پارس‌کننده ویژگی خاص سگ است.

۱۲۹-

(سیرممبر رضا آزرکسب، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۴ تا ۳۶)

این تعریف اولاً جامع افراد نیست؛ زیرا خفاش که پستاندار است نیز پرواز می‌کند، ثانیاً مانع اغیار نیست؛ زیرا به هر عملی که پرندگان انجام می‌دهند، پرواز نمی‌گوییم، ثالثاً تعریفی دوری است؛ زیرا در تعریف پرنده نیز از پرواز کردن استفاده می‌شود. با این حساب این تعریف سه اشکال دارد که بیش از سایر گزینه‌هاست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: این تعریف، تعریفی دوری است؛ زیرا در تعریف قطب شمال از قطب استفاده شده است. همچنین تعریفی مانع نیست پس دو اشکال دارد.

گزینه «۳»: این تعریف جامع افراد نیست، زیرا سقف‌های شیروانی و گنبدی، صاف نیستند. با این حساب این تعریف یک اشکال دارد.

گزینه «۴»: این تعریف اولاً واضح نیست، زیرا کلمه «کوکب» به معنای سیاره در فارسی امروز نامانوس است، ثانیاً مانع اغیار نیست، زیرا عطارد نیز از زمین به خورشید نزدیک تر است. با این حساب این تعریف دو اشکال دارد.

۱۳۰-

(معمرباقر بیات، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۲ تا ۴۶)

در این متن تنها یک جمله درست وجود دارد، و آن هم جمله آخر است؛ که در کتاب آمده است.

توضیح جملات نادرست:

الف) این توصیف درباره استقرای تعمیم صادق است نه استقرای تمثیلی.

ب) تمثیل هیچ‌گاه قطعیت ندارد.

ج) استدلال تمثیلی گاهی با مغالطه همراه است؛ نه همیشه.

د) این مغالطه اشتراک لفظی، از نمونه‌های مغالطه تمثیلی نیست. نمونه‌هایی در کتاب آمده که براساس شباهتی ظاهری است، نه شباهت لفظی.